

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka o. s.

Ocelářská 35/1354, 190 00 PRAHA 9

Tel.: 284 080 296, Fax: 284 080 298

email: cktzj@cktzj.com

Úkol č. 1:

Po zhlédnutí příběhu či jeho přečtení přemýšlejte nad odpověďmi na následující otázky:

1. V čem tkví význam celého vyprávění?

ODPOVĚĎ: Smyslem celého příběhu je problematika kochleárního implantátu. Jak jsme poznali, že jde právě o něj? Pták s dlouhým zobákem je vnímán většinou společností, společností orlů, stejně jako neslyšící společností slyšících. Pták s orlím zobákem je vnímán jako normální, slyšící. Ptáci s orlím zobákem žádali, aby pták s dlouhým rovným zobákem šel na operaci zobáku, aby měl nakonec tvar zobáku stejný, jako mají oni. To je přesná analogie se situací, která vzniká při úvaze o kochleárním implantátu.

2. Z jakého pohledu je příběh vnímán?

ODPOVĚĎ: Pták s rovným zobákem je v našem vyprávění vnímán z medicínského pohledu. Hlavní hrdina příběhu nebyl považován za normálního ptáka, ale za ptáka postiženého (stejně jako neslyšící), který potřebuje nějak „opravit“, aby se přizpůsobil většinové společnosti, společnosti orlů (společnosti slyšících).

3. Co bylo cílem rodičů našeho ptáka, hlavního hrdiny příběhu?

ODPOVĚĎ: Rodiče našeho „neslyšícího“ ptáka, hlavního hrdiny příběhu, chtěli, aby vypadal stejně jako oni. Přáli si, aby se našlo něco, co pomůže jejich syna změnit tak, aby patřil do společnosti orlů (do rodiny slyšících rodičů). Proto ho zkouší vodit k lékařům a různým způsobem ho léčí. Chtěli, aby se stal zdravým, aby se z nenormálního stal normální pták (slyšící člověk). Po neúspěšných návštěvách lékařů ho poslali do speciální školy, kde ho vychovávali speciální metodou tak, aby se jako orel (jako slyšící) alespoň choval.

4. Za jakého považují našeho hrdinu rodiče a lékař?

ODPOVĚĎ: Rodiče a lékař ho nepovažují za normálního. Berou ho jako podřadného a neschopného samostatného života. Nevěří mu a nepřijímají ho za rovnocenného partnera. Například v situaci, kdy se v příběhu našemu ptákovi při lovu nepodařilo odnést ulovené zvíře: po lovu se rodiče rozhodli, že za něj vyřídí jeho budoucnost. Rozhodovali o něm bez něho, bez jeho vědomí. Neptali se ho, co by chtěl on sám, nezkusili to řešit přímo s ním. Nechali ho stranou a rozhodli o všem úplně sami. Nakládali s ním a s jeho životem, jako by

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka o. s.
Ocelářská 35/1354, 190 00 PRAHA 9
Tel.: 284 080 296, Fax: 284 080 298
email: cktzj@cktzj.com

byl stále malý, a to i v době, kdy už byl dospělý. Nevěřili, že by zvládl vést samostatný život a že by se uměl sám o sebe postarat.

5. Zkuste popřemýšlet, jak by celý příběh byl vnímán, kdybychom na něj pohlíželi z kulturně-jazykového pohledu. Jak by se mohli odvíjet následující situace?

a) Okamžiky po zjištění odlišnosti mláděte (po vylihnutí z vajíčka)

ODPOVĚĎ: Po vylihnutí mláděte z posledního vajíčka by rodiče zjistili, že se odlišuje. Zjistili by, že na rozdíl od ostatních mláďat má dlouhý a rovný zobák. Přijali by ho. Brali by to tak, že se jim prostě narodil, navzájem by se neobviňovali.

b) Návštěva lékaře

ODPOVĚĎ: Rodiče by chodili k lékaři jen kvůli potvrzení, např. pro průkaz ZTP nebo pro potvrzení do speciální školy. Nechodily by tam ale s cílem svého syna léčit nebo jeho handicap napravit.

c) Léčba

ODPOVĚĎ: V příběhu jsou zmíněné různé druhy léčby, např. i šarlatánství členů indiánského kmene či misionářské modlitby. Rodiče by tam nechodili kvůli tomu, aby ho přeměnili, ale šli by s ním zkusit třeba sluchadlo, jestli mu pomáhá slyšet, nebo by s ním procvičovali odezírání. Vycházeli by z toho, co synovi jde a co by chtěl on. Nikam by nešli proti jeho vůli. Nenutili by ho za každou cenu dělat něco, co nechce.

d) Vzdělávání, výběr budoucího povolání a příprava na něj

ODPOVĚĎ: Rozumní rodiče by neslyšícímu dítěti určitě vybrali školu s bilingvním přístupem, tam se naučí jak znakový jazyk, tak psanou podobu českého jazyka. Rozhodli by se tak, protože by si uvědomovali, že v každodenním životě bude jejich syn neustále v kontaktu s většinovou společností a že je pro něj tedy nutné naučit se, jak se s ní dorozumívat bez problémů, tedy v psané formě jazyka. Znakový jazyk je mateřským jazykem Neslyšících. Je pro ně moc důležitý.

Co se týká povolání, určitě by ho nijak neomezovali. Neříkali by mu, že to kvůli svému handicapu nezvládne. Umožnili by mu zvolit si budoucí povolání podle jeho schopností a talentu a určitě by ho podporovali.

e) Vztah rodičů a dítěte

ODPOVĚĎ: Rodiče by své dítě respektovali. Respektovali by odlišnost jeho jazyka a kultury. Navzájem by se učili poznávat a přijímali by se navzájem jako rovnocenní partneři, bez předpokladů.

f) Operace a vnímání identity Neslyšícího

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka o. s.

Ocelářská 35/1354, 190 00 PRAHA 9

Tel.: 284 080 296, Fax: 284 080 298

email: cktzj@cktzj.com

ODPOVĚĎ: Takoví rodiče by určitě nechtěli, aby jejich dítě šlo na operaci. Nesnažili by se své dítě „opravit“. Dali by přednost využití sluchadel, které je možné odložit, když se dítě rozhodne. Respektovali by jeho identitu Neslyšícího. Nechali by ho takového, jaký je, a podporovali by pozitivní vývoj jeho osobnosti.

6. Jaký je závěr příběhu?

ODPOVĚĎ: Závěr našeho příběhu je velmi nešťastný. Ptáček s dlouhým zobákem podstoupil operaci. Protože měl orlí zobák, nemohl se pohybovat ve světě ptáků s dlouhým zobákem. Nemohl s nimi zpívat ani jíst brusinky, nepřijali ho mezi sebe. Nevěděl, kam vlastně patří. Plnohodnotně se zapojit se mu nedařilo ani do světa orlů. Součástí této komunity nemohl být kvůli svému fyzickému vzezření. Měl drobnější tělo než orlové a orlí zobák jeho drobné postavě a pestrobarevnému peří neslušel. Nemohl se zapojit ani do jednoho z obou světů, stál mezi nimi. Rozhodl se odletět do neznáma – to znamená, že buď bude žít sám, nebo prostě se svým životem skončí.

Svět orlů je v našem příběhu jako svět slyšících. Tento svět se někdy chová k neslyšícím sobecky. Nutí je, aby se přizpůsobili jejich světu, jejich vzhledu. To je podle slyšících to nejdůležitější. Nezáleží jim na tom, jak se neslyšící vnitřně cítí. Nesnaží se s nimi komunikovat a pochopit je. Nakonec na to ale porušením vztahu se svým dítětem mohou doplatit i oni sami. Je to bohužel velmi smutný příběh.